

Bilag 9.

DANSK SPROGNÆVN

Den 23. april 1969.

Justitsministeriets henvendelse om brugen af ordet *han* (og bøjningsformerne *ham* og *hans*) som omfattende både mænd og kvinder i love, specielt i forslaget til lov om ægteskabs indgåelse og opløsning, er blevet behandlet af Dansk Sprognævns arbejdsudvalg.

Brugen af *han* og former deraf om person i almindelighed uden hensyn til kønnet har gammel hævd i sproget. I Ordbog over det danske Sprog (bind 7, 1925) karakteriseres denne brug som „især juridisk“, men det oplyses tillige at den ofte forekommer i ordsprog og talemåder. Hertil kan føjes, at et kønsneutralt *han* er almindeligt i bibelsprog, og at det uden for de nævnte let afgrænselige særsprog har betydelig udbredelse i poesi og ikke mindst i religiøs, filosofisk, psykologisk og lignende litteratur (*den kristne ... han, patienten ... han* osv.).

Da dansk savner et 3. persons pronomen som gør det muligt kort at henvise til person uden hensyn til kønnet, er det praktisk at *han* kan varetage denne funktion. Der er næppe heller i almindelighed for sprogfølelsen noget stødende i denne brug af *han*. Tværtimod ville det virke påfaldende omstændeligt eller pedantisk hvis et kønsneutralt *han* i de ovennævnte særsprog blev erstattet med f. eks. *han eller hun*.

Den uvilje mod brugen af et alment henvisende *han* som alligevel oftere kommer til udtryk, kan isoleres til at gælde de tilfælde hvor der ifølge sagens natur ikke kan ses bort fra personens køn. Et sådant tilfælde foreligger f. eks. i ægteskabslovgivningen.

Dansk Sprognævns arbejdsudvalg mener at måtte lægge vægt på at et alment henvisende *han* i en lovtekst af den sidstnævnte art vækker anstød i vide kredse og kan virke så distraherende at det udgør en hindring for forståelsen. Nævnets arbejdsudvalg vil derfor anbefale at et sådant *han* undgås.

Følgende andre udtryksmåder kan nævnes:

- a) *den*: forekommer i ældre love (således myndighedsloven, lov nr. 277 af 30. juni 1922, § 23: Gør den ene af Forældrene sig skyldig i groft Misbrug eller grov Forsømmelse ved Udøvelsen af Forældremyndigheden, er den drikfældig eller fører den et lastefuldt Liv; kan Overøvrigheden bestemme, at Forældremyndigheden skal tilkomme den anden alene.), men en sådan brug af *den* kan ikke komme på tale i moderne skriftsprog.
- b) *den pågældende* og *vedkommende*: disse udtryksmåder træffes ikke sjældent i love. Eksempler med *den pågældende*: tronfølge-loven (lov nr. 170 af 27. marts 1953), § 5, stk. 2; folkeskoleloven (lov nr. 279 af 8. juli 1966), § 23 og § 27, stk. 2; se i øvrigt også forslaget til ny lov om ægteskabs indgåelse og opløsning, § 15. Eksempler med *vedkommende*: tronfølge-loven (lov nr. 170 af 27. marts 1953), § 2, stk. 2; grundloven (lov nr. 169 af 5. juni 1953), § 29, stk. 1, og § 30, stk. 1. Da begge udtryksmåder er tunge sam-